Mpr nr. A062034 - - Dato : 19080219
Forfatter:Kampmann, bygningsinspektør arkitekt Jørgensen, stadsingeniør Quistgaard, hofjægermester Nielsen, P. landstingsmand Jensen, ingeniør Knudsen, sagfører
Emnegruppe: Patientforhold

Tekst: Dilletantkommedie. Til dilletantkommedie på salen søndagen den 23 ds. kl. 7 og til påfølgende spisning og bal har jeg på anstaltens vegne den fornøjelse at indbyde: Herr bygningsinspektør arkitekt Kampmann med frue, herr stadsingeniør Jørgensen med datter, herr hofjægermester Quistgaard med frue og datter, herr landstingsmand P. Nielsen med frue, herr ingeniør Jensen, herr sagfører Knudsen med frue.

Mpr nr. A062035 - - Dato : 19080311
Forfatter:Hallager
Emnegruppe: Patientforhold

Tekst: Pladsforhold. En udtalelse fra fire anstalter vedr. pladsforholdene. Man har måttet lave ventelister for patienter der har ret til hurtig optagelse. NB Hallager understreger, at det ikke alene er sygdommens varighed, der er afgørende for om der er helbredelseschancer, der skal være plads til optagelse af alle patienter, hvor udsigten til helbredelse er god. De urolige afdelinger i Århus er overbelagte, fordi anstalten i Viborg ikke ønsker at modtage voldsomme ptt, mens de rolige afdelinger har plads, fordi sådanne ptt dels kan overføres til Viborg, dels kan overføres til Dalstrup.

Mpr nr. A062036 - - Dato : 19080206
Forfatter:Frk Kohl, overopsynsdame
Emnegruppe: Personlige patientforhold

Tekst: Overførsel til Viborg. Man har modtaget lægeoplysninger for tre kvinder, der kan oversendes under ledsagelse af overopsynsdame frk. Kohl den 8 februar 1908. Tøj fortegnelse og kvittering herfor modtages af overopsynsdamen

SE NEDENFOR

032-034

Fa Overlægen, den 19. Febr. 1908.

Til Direktionen for Rønnedis paa Saleen Fjord-

gen d. 23de dennes Kl. 7 og til paafølgende

Spisning og Bal har jeg paa Institutionens

Vegne den Fornøjelse at indbyde:

Herr: Byfogden og Birkedommer, Birkedommer

Thomsen med Frue.

S. ø.

Herr: Stadsingeniør Jørgensen med Datter

Herr: Kobbjæpermester Christoffersen med Frue

og Datter,

Herr: Landsdistriktspraktikant P. Nielsen med Frue,

Hr Ingeniør Jensen.

Hr Lagfører Knudsen med Frue.

Jdl. 65/1908.

062-035

Fra Overlægen

ved

Sindssygeanstalten ved Aarhus,

den II' Marts 1908.

Efter Aftale har jeg tilføjet en Slutning paa Fællesudtalelsen og efter Ønske foretaget en lille Ændring i det særlig for Aarhusanstalten gældende Afsnit. Jeg haaber, at Direktionerne derefter finder Indstillingen tilfredsstillende. I saa Fald anmoder jeg om, at den maa blive forsynet med D'Herrer Direktionsmedlemmers Underskrift og derefter sendt tilbage hertil til videre Besørgelse.

K. Nielsen.

Hr. Sagfører K n u d s e n , Aarhus. 13/3 08 expederet d. s. dt.

Hr. Landstingsmand P. N i e l s e n , Rigsdagen, København. Afs. 13/3. Tfs 20.

Direktionen for Sindssygeanstalten ved Middelfart. Afsendt den 23/3 08

Direktionen for Sindssygeanstalten ved Vordingborg. Afsendt 26/3 08.

Direktionen for Sindssygeanstalten i Viborg. Afsendt d. 27/3 1908.

J.Nr. 53/1908.

Til

J U S T I T S M I N I S T E R I E T !

Undertegnede Direktioner for Statens 4 Sindssygeanstalter anser det for vor Pligt at henvende os til Justitsministeriet med en Udtalelse i Anledning af den tiltagende Mangel paa Plads for Sindssyge ~~paa~~ i Anstalterne.

Vi ved vel, at Ministeriet har sin Opmærksomhed henvendt paa denne vigtige Sag og fra de forskellige Anstalter har indhentet Oplysninger om, hvor mange Sindssyge, der i de senere Aar forgæves har søgt Optagelse. Naar vi alligevel har ment at maatte rette denne Henvendelse til Ministeriet, er det, fordi Pladsmangelen i alt Fald ~~paa~~ i nogle af Anstalterne har gjort sig særlig stærkt gældende i den allersidste Tid.

Navnlig gælder dette for Aarhusanstaltens Vedkommende. Medens denne Anstalt hidtil har kunnet optage alle friske Tilfælde straks eller efter ganske kort Venten, har det i den sidste Del af forrige Aar været nødvendigt at henvise adskillige kvindelige Patienter, der var kvalificerede til hurtig Optagelse, til en Venteliste, paa hvilken der blandt andet findes 3 Patienter, der er berettigede til 3 Maaneders fri Behandling.

Det kunde synes, at man maatte kunne sikre sig mod den Nødvendighed at maatte afvise friske Tilfælde ved, naar Pladsforholdene er særlig ugunstige, at afvise alle de Patienter, der ikke kan regnes til denne Kategori. Men dels melder der sig stadig foruden de Patienter, som paa Grund af deres Sygdoms korte Varighed byder forholdsvis gunstige Betingelser for Helbredelse, andre Sindssyge, som det vilde være inhumant at afvise, dels fordi deres Sygdom kan befrygtes at gøre dem farlige for dem selv eller andre, dels fordi de lever under Forhold, der aldeles ikke passer for sindssyge Mennesker. Det maa ogsaa bemærkes, at Tilgangen af Patienter - og Tilgan-

J.N. 53/1908

gen af de forskellige Arter af Patienter - langtfra er jævnt fordelt. Efter en forholdsvis rolig Tid, i hvilken der navnlig er ringe Tilgang af friske Tilfælde, kan der komme en Periode, hvor Tilstrømningen er overvældende. Og i de forholdsvis gunstige Perioder kan man ikke forsvare at afvise alle de Patienter, som, uden at byde større Chance for Helbredelse, for deres egen eller deres Omgivelsers Skyld maa siges at trænge til Indlæggelse. Endelig skal det fremhæves, at det ikke er Sygdommens Varighed alene, der afgør, om en Patient har Udsigt til Helbredelse ved at komme under rationel Behandling. Om nogle Patienter kan man straks sige, at deres Helbredelsesudsigter er ganske smaa, selv om de indlægges straks efter Sygdommens Udbrud, medens Patienter med andre Former af Sindssygdom frembyder gunstige Udsigter ogsaa efter længere Tids Sygdom.

Naar altsaa Pladsforholdene er saa ugunstige, at det er nødvendigt at holde alle Pladser belagte - som det er Tilfældet paa Aarhusanstaltens Kvindeside - , og naar Anstalten med fuld Belægning har 72 (over I5 %) Patienter mere end den er bygget og indrettet til at huse - som det har været Tilfældet med Aarhusanstalten siden I885- saa kan det meget let ske, at man kommer i den Nødvendighed at maatte foreløbig afvise Patienter, der burde have Plads straks, og at man kun kan forbedre Pladsforholdene ved at afvise for bestandig Patienter, som er uskikkede til at leve udenfor en Anstalt.

Medens der paa Kvindesiden altid findes i det mindste det Antal Patienter, som Anstalten med en Overbelægning af 36 Kvinder er beregnet paa at rumme, er Forholdet for Mændenes Vedkommende et andet. Paa Mandssiden har Aarhusanstalten i længere Tid haft c. 20 Pladser ledige, uagtet man af og til har optaget mandlige Patienter fra de andre Anstalters Omraade. Alligevel er det meget langtfra, at Pladsforholdene paa Mandssiden er gunstige. De 20 ledige Pladser findes nemlig alle paa de for rolige og arbejdende Patienter bestemte Afdelinger, medens der er overfyldt paa de Afdelinger, der er bestemte for urolige og voldsomme Patienter og for Patienter, der af andre Grunde trænger til særligt Tilsyn og til Vagt om Natten.

Grunden til dette Misforhold er gentagne Gange fremhævet i Anstaltens Aarsberetninger - det er den Omstændighed, at Viborganstalten og Plejeanstalten i Dalstrup kun ~~tager imod~~ rolige og frede-

(ikke modtager voldsomme og urolige mandlige Sindssyge)

(at der til)

(Een overflyttes)

~~Tilsynsforholdene med Nødvendighed~~

lige Patienter, og at Aarhusanstalten ~~følgelig~~ opsamler et stadig større Procenttal af de Patienter, som kræver særligt Tilsyn og Bevogtning, og som maa have Ophold i Enerværelser og paa Vagtafdelingerne. Dertil kommer endnu, at der jævnlig til Aarhusanstalten overflyttes sindssyge Forbrydere fra Horsens Straffeanstalt, foruden at der af og til indlægges Patienter, som er dømte til at tages i Forvaring. Ogaa Observationspatienterne lægger Beslag paa Pladser paa Vagtafdelingerne - og i Efteraaret 1907 var der f. Eks, samtidig indlagt 6 Patienter til Observation - deraf 5 Mænd.

Alle disse Forhold gør, at der ogsaa paa Mandsafdelingen er Pladsmangel, uagtet der er en Del Pladser ledige. Paa Kvindeafdelingen findes der det fulde Antal Patienter. Men selv om Aarhusanstalten kunde evacuere en Del rolige Kvinder, vilde Pladsmangelen ikke dermed være afhjulpen. Ogsaa her er det paa Afdelingerne for friske Tilfælde og navnlig for urolige, støjende og voldsomme Patienter, at der fortrinsvis mangler Pladser.

~~Direktionen for Sindssygeanstalten ved~~

~~Aarhus den Februar 1908.~~

Middelfartanstalten har indtil dette Aars Begyndelse kunnet optage alle friske Tilfælde indenfor kort Frist og har kun afvist kroniske. Men efterhaanden har man dog mere og mere maattet indsnævre Grænserne for de Tilfælde, der kunde betegnes som absolut friske, saaat Afvisningernes Antal, der efter Vilborganstaldens Udvidelse var faldet noget, atter er steget (108 i 1906, 124 i 1907) og sikkert vil stige yderligere. I Begyndelsen af indeværende Aar har man imidlertid for første Gang maattet indføre Ventelister for friske Tilfælde.

I følge Middelfartanstaltens Anlæg er der iden en skarp Adskillelse mellem Kurhuset for friske Tilfælde, og Plejestiftelserne, for uhelbredelige Patienter. Det normale Forhold er da, at Plejestiftelserne skal danne Afløbet for de Patienter i Kurhuset, hvis Sygdom efterhaanden gaar over i Uhelbredelighed. Da det nu imidlertid - af de samme Grunde som er anførte for Aarhusanstalten - er nødvendigt foruden de friske Tilfælde ogsaa at optage en Del kroniske, saa vil nogle af disse lægge Beslag paa Pladser i Kurhuset, andre vil i

Plejestiftelserne standse for Afløbet fra dette. Saaledes har Sagen i Virkeligheden udviklet sig i flere Aar, og Følgen deraf er bleven, at navnlig i Kvindeafdelingerne i Kurhuset hare saa mange Pladser været belagte med Patienter, der efterhaanden ere blevne uhelbredelige, at hurtig Optagelse af friske Tilfælde er bleven mere og mere vanskeliggjort.

Disse Forhold have medført, at man i Tidens Løb har maattet skabe flere Pladser, end Anstalten er bygget til. I Kvindekurhuset er Sengetallet saaledes blevet forøget fra 80 til ca. 110, i Mandskurhuset, hvor Forholdene er noget mindre vanskelige, fra 80 til 92. Saa uheldige disse Pladsforøgelser maa vare i hygiejnisk Henseende, bliver Forholdene i den Retning dog endnu værre i Plejestiftelserne, hvor Sengetallet paa Kvindeafdelingerne er steget fra 290 til ca. 330 og paa Mandsafdelingerne fra 250 til ca. 280. Da der i forvejen i Plejestiftelserne er betydelig mindre Rumforhold for hver Patient end i Kurhuset, kan en saadan Overbelægning i høj Grad forringe de hygieiniske Vilkaar baade ved at bringe Luftmængden for hver Patient for lavt ned og ved at gøre det umuligt for en blot nogenlunde rimelig Tid at sætte en enkelt Stue, endsige flere Stuer paa en Afdeling, ved af Brug til Udluftning. Naar der under saadanne Forhold indtræffer en Epidemi, som det nylig har været Tilfældet i Middelfart-Anstalten, forøges selvfølgelig dennes Farlighed betydeligt derved. Hertil desuden bliver det da nødvendigt at standse Optagelsen af nye Patienter for en meget længere Tid, end Epidemien ellers i sig selv vilde kræve det, fordi Benyttelsen af blot en enkelt mindre Afdeling (foruden Epidemihuset) til de smittede Patienter bevirker, at de andre Afdelinger straks bliver fuldstændig overfyldte.

De i hygieinisk Henseende meget mislige Forhold ved en saadan Overbelægning forværres ved, at den saavel i Kurhuset som i Plejestiftelserne aldeles overvejende falder paa Afdelingerne for ikke blot urolige og voldsomme, men ogsaa urenlige Patienter. Det viser sig da ogsaa, at medens disse Afdelinger næsten altid er anspændte til det yderste, staar ikke faa Pladser tomme paa Afdelingerne for Rekonvalescenter og for rolige og arbejdende Patienter. Ligesom for Aarhusanstalten maa ogsaa her gøres opmærksom paa, at sindssyge Forbrydere, indbefattet Patienter og Observationspatienter nødvendigvis som Regel maa kræve Pladser i hine, i forvejen stærkest overfyldte, lukkede Afdelinger.

For Middelfartanstalten maa endnu bemærkes, at den Hjælp, man i Henseende til Beddemangelen kunde tænke sig ydnaadet

ved det indledte Forsøg med Familiepleje, ikke endnu maa
vurderes for højt. Til denne Forpleiningsform kan der nemlig
kun være Tale om Patienter fra de rolige Afdelinger, hvor Over-
belægningen er mindre udtalt. Tilmed maa man, da Systemet
endnu er nyt her i Landet, gaa frem med megen Varsomhed,
da saavel Befolkningen udenfor Anstalten som Patienterne
først langsomt gøres fortrolige dermed. Hvis Familieplejen over-
hovedet lykkes, er det altsaa kun gennem tid, at den kan vise en
virkelig lettende Virkning paa Pladsmanglen.

Ligesom Aarhus - og Middelfartanstalterne er Sindssygeanstalten ved Vordingborg, der siden 1898 har maattet føre en stedse voksende Venteliste, kun i Stand til uden Tøven at optage et Mindretal af de friske Tilfælde, som søges indlagte, medens den overvejende Del af Exspektanterne - forsaavidt de overhovedet opnaar Optagelse - indkaldes efterhaanden som der ved Udskrivning og Dødsfald bliver Pladser ledige, ofte først efter flere Maaneders Venten.

Om de til Grund herfor liggende uheldige Forhold, der dels beror paa uforholdsmæssig stor Belægning af urolige, farlige kroniske Patienter og sindssyge Forbrydere og dels skyldes Anstaltens forældede Indretning som blandet Anstalt uden Sondring mellem kroniske og akutte, er der under 18' December f. A. afgivet en Indberetning til Justitsministeriet gennem dettes Konsulent for Medicinalsager, hvorefter Ministeriet har meddelt Bemyndigelse til, at der udarbejdes detaillerede Overslag og Planer for en Udvidelse af Hospitalet til Opnaaelse af særlige Optagelses - og Vagtafdelinger samt yderligere Pladser for 25 Patienter af hvert Køn.

Vi undertegnede Bestyrelsen for Sindssygeanstalten, at Rets-
mæglen for Aarhus i saa Henseende gældende
Lovs Anstalts Lov, tilsvarende vor Stemme til
Aarhus Byråd: dersom Kassereren i nævnte Aar,
til Aarsberetningen for 1907.

At alle vore Forslagsmænd af dertil fremsendte
Patienter skriftlig har erklæret, som det af Stemmeret til de
gældende Bestemmelser i forvejen — og ordens, som det af Stemme-
berettiget er indtrådt — maa de dog stadig regne til Aarhus
Amtsraad og Kommunalbestyrelsen for Kommunen,
fremdeles Forsørgen. Rette vor vedtagne Bestemmelse i Tilfælde
Tid. Men allerede i den nærmeste Tid derefter Forholdene for-
ventede i saa Henseende, at Overbetjenten ikke længere
at kunne tilstede Afgivelsen af Stemmesedler udenfor
det Lokale, som vedkommende Afstemningskreds har
nærmeste Tid at Forholdene i de Kommuner, hvor
skriftlig afstemning, de af Patienterne følgende Ulem-
per har gjort sig gældende.

Direktionen for Sindssygeanstalten
ved Aarhus den 11 Marts 1908.
P. Hallager. — V. Knudsen. — P. Nielsen.

Direktionen for Sindssygeanstalten
ved Middelfart den 23 Marts 1908.
Agner Helweg — P. Hess. — Hans Peter Pedersen

~~Fra Overlægen ved~~
~~Sindssygeanstalten i Viborg~~,
den ~~11. Marts 1908~~.

Direktionen for Sindssygeanstalten ved
Vordingborg den 24de Marts 1908.
A. Wilkerup. - G. Tillisch. - J. Hammerich.

Direktionen for Sindssygeanstalten i
Viborg den 27 Marts 1908.
Geill. - Brühn. - Dalberg.

Ubergangsanstaltens særlige Stilling bevir-
ker, at Pladsmanglen her ikke gør sig saa stærkt
gældende. I min Aarsberetning for 1907 har jeg frem-
sat, hvad der her særlig er at bemærke.

Jeg ønsker altsaa intet særligt tilføjet,
men maa, hvis jeg skal medunderskrive, henstille,
at Bemærkningen nederst Side 2 og øverst Side 3: -
„den Omstændighed, at Ubergangsanstalten og Plejean-
stalten i Dalstrup kun tage imod rolige og fre-
delige Patienter"
ændres. Rent bortset fra, at jeg finder Ubergan-
staltens Sammenstilling med Plejeanstalten i Dal-
strup mindre tiltalende, maa jeg gøre opmærksom
paa, at Ubergangsanstalten i Modsætning til Plejean-
stalten i Dalstrup - rummer saavidtes mange uro-
lige og ufredelige Patienter og at den med Justits-
ministeriets Billigelse kun reserverede sig imod
at modtage „voldsomme og nedbrydende vanvidige
Sindssyge".

Gram

Fra Overlægen

ved

Sindssyge-Anstalten ved Aarhus,

den 29 Marts 1908.

Justitsministeriet Konsulent:

Medicinalsagen.

Hr. R. mds. Mins!

I Henhold til mundtlig Aftale sender jeg vedlagte Fællesudtalelse fra de fire Statsanstalters Direktioner til Dem med Anmodning om at lade den gaa videre til Justitsministeriet.

I Sammenhæng hermed skal jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger.

Efter hvad jeg har set: „Dannebrog", „Justitsministeren blev interviewet" om Pladsmangelen paa Grund af en Skrivelse i: Ingen presses om denne Henvendelse fra Direktionerne. Er denne Skrivelse forelagt til Orientering for Statsraadet, inden jeg

J.d.: 53/1908

ledning til at udtale, at Bladet ikke kan
skaffe nogen Oplysning eller Meddelelse her-
om — hvorimod jeg herved skal anmode
Pressen om at ville bringe Sagen til
Omtale. Jeg maa i den Anledning tillade mig
den Bemærkning, at den paatænkte For-
anstaltning herved vil forbedre Kaar-
holdene eller bidrage til at forebygge Ud-
vejelser. Tværtimod vil Resultatet blive,
at Vitorganstalten — naar dens 7 solide
Celleplader skal anvendes til Observations-
patienter — bliver endnu mindre skikket
end forhen til at modtage voldsomme
og uhyggelige Patienter. Naar Vitorganstal-
ten skal modtage Observationspatienter, de
de andre Anstalter kun undtagelsesvis
optage Celleplader, maa de andre Anstal-

Kr. Kjøbenhavn d. 17 Januar 1895.
Ærbødigst
Dr. phil. Pontoppidan
Overlæge ved Kommunehospitalet
Dr. med. Rasmussen
Overlæge ved Blegdamshospitalet
Dr. med. Bloch
Overlæge ved Frederiks Hospital

ter alhae modtage de Allepatienter, der d.
lers Eund bo i Viborg amtstalten paa
Allecafdeling. Og i alt Fald Aarhus amtstal-
ten har nogen Afdeling, der yder blot tilnær-
melsesvis saa megen Tilfredsstillelse med Under-
søgelsen, som den centrale Vibourgske Allecafde-
ling i sin gamle Skikkelse.

Jeg tillader mig saa at bede undertegnet, at
jeg ydmygst maa have Tilladelse til at fremsen-
de med dissse Bemærkninger, som nedenfor
følgende staar for min egen Regning.

Det har altid forekommet mig, at Vibourg-
amtstalten var den af Statsanstalterne, som
burde Penge afhjælpe Savnet af Plads
for farlige "voldsomme og ustyrlige" Pati-
enter. Jeg har derfor ikke kunnet undlade at
lette mit Hjerte i Anledning af en Fore-
stilling, der forekommer mig at gaa
i den modsatte Retning — og som ganske
sikkert ikke kan betragtes som et Middel
til at afhjælpe Pladsmangelen.

Ærbødigst

[signature]

Fra Overlægen

ved

Sindssygeanstalten ved Aarhus,

den 11 Februar 1908.

Hermed sender jeg i Henhold til Aftale paa Mødet den 27' Januar et Forslag til en Fælleshenvendelse til Justitsministeriet i Anledning af Pladsmangelen, eller rettere sagt, jeg sender Begyndelsen til en saadan Henvendelse, bestaaende af en Indledning og hvad der særlig for Aarhusanstaltens Vedkommende er at bemærke. Jeg foreslaar, at de andre Statsanstalters Direktioner føjer til, hvad der for deres Anstalters Vedkommende maatte være Grund til særlig at fremhæve, og at det saa overdrages Aarhusanstaltens Direktion at sætte en Slutning paa Skrivelsen, lade den – renskrive og saa sende den rundt til de andre Direktioner til Underskrift.

Direktionen for Sindssygeanstalten ved Middelfart. Kbh. 21/2 08. Helweg

Direktionen for Sindssygeanstalten ved Vordingborg. Schiønning 26/2 08
27/2 08 Johannsen

Direktionen for Sindssygeanstalten i Viborg. Kbh. 24/308 Rm

J.dl.Nr. 53/1908.

Afskrift.

Frederiksberg 29de Marts 1908.

Justitsministeriets Konsulent i Medicinalsager.

Hr. Dr. med. Munk.

I Henhold til mundtlig Aftale sender jeg Dem, lagt Fødselsunderretning fra de forenede Statsanstalters Direktion, med den mig givne Anmodning om at lade den gaa videre til Justitsministeriet.

I Forbindelse hermed skal jeg tillade mig at gøre et par Bemærkninger.

Efter hvad jeg har set i „Dannebrog", er Justitsministeren bleven interviewet om Kladdemangelen paa Grundlag af en Meddelelse i Dagspressen om denne Henvendelse fra Direktionerne. Da denne Meddelelse føres tilbage til et Aarhusblad, finder jeg Anledning til at udtale, at Bladet ikke har faaet nogen Oplysning eller Meddelelse fra mig — hvad der vel forresten allerede fremgaar af, at dets Meddelelse var meget langt fra at være korrekt.

Hvis jeg ikke tager fejl, er der paa Finansloven optaget en Bevilling paa ca 300 Kr. til Indretning af Viborg Amtsstuens gamle Celleafdeling til Brug for „Observationspatienter". Jeg maa i den Anledning tillade mig den Bemærkning, at den paatænkte Foranstaltning hverken vil forbedre Kladdeforholdene eller bidrage til at forebygge Undvigelser. Tværtimod vil Resultatet blive, at Viborg Amtsstuen — naar dens 7 solide Celleporter skal anvendes til Observationspatienter — bliver endnu mindre skikket end forhen til at modtage „voldsomme og uhyggelige Patienter". Naar Viborg Amtsstuen skal modtage Observationspatienterne, der i de andre Amtsstuer kun undtagelsesvis optager Celleporten, maa de andre Amtsstuer ligeledes modtage de „Cellepatienter", der ellers kunde bo i Viborg Amtsstuens gamle Celleafdeling. Og i alt Fald Aarhus Amtsstuen har ingen Afdeling, der yder blot tilnærmelsesvis saa megen Sikkerhed mod Undvigelser, som den omhandlede Viborgske Celleafdeling i sin gamle Skikkelse.

Jeg maa bede undskylde, at jeg ufordrevet har tilladt mig at fremkomme med disse Bemærkninger, som udelukkende skyldes Ønsket for mine egne Regninger

vende

Undersøgelsen for Sukkersygen er endnu ikke saa vidt fremskreden, at man kan drage nogen Slutninger med Hensyn til Behandlingen; Undersøgelsen af den Betydning, som Kampen paa Grund af Sukkersygen har for Arbejderne, er endnu ikke begyndt.

Vi skal nu, i Modsætning til den ovenfor givne Fremstilling af Arbejdsforholdene, omtale nogle af de Arbejdsgrene, der i de senere Aar have vundet Indpas i Sukkerraffinaderierne. Naar vi allerede her nævner de enkelte Afdelinger i Raffinaderierne, saa gøres det i den Hensigt, at Læseren kan faa et Indtryk af, hvor mange Mennesker der i Virkeligheden ere beskæftigede med de enkelte Arbejder.

Først skal vi omtale Arbejdet ved Sukkerraffinaderiets Vedligeholdelse. Medens denne Afdeling hidtil har været betragtet som en fagmæssig Arbejdsgren, har det i den nyeste Tid af forskjellige Grunde maattet indrømmes Ufaglærte Adgang til den. Det er derfor nødvendigt at have en forholdsvis stor Del af sine Arbejdere ansat til Vedligeholdelsen, da disse Arbejdere ere kendte med Apparaternes Indretning og Virkemaade, saa at de kan undgaa mange Ulykkestilfælde, som ellers vilde indtræffe. Disse Arbejdere ere ogsaa i Stand til at yde Hjælp ved Ulykkestilfælde, som maatte indtræffe.

Det Arbejde, der udføres af Vedligeholdelsesarbejderne, er meget forskjelligt, idet man maatte henregne alt det Arbejde, der udføres af Snedkere, Murere, Smede, Rørlæggere, Maskinarbejdere, Elektrikere, Glarmestre, Malere, Tømrere, Blikkenslagere, Kobberslagere, Tagdækkere, Stenhuggere, Pudsere, Brolæggere, Kakkelovnsmagere, Ovnsfejere, Vandledningsarbejdere, Gasledningsarbejdere, Kloakarbejdere, Kjørere, Arbejdsmænd, Haandlangere, Bude, Lærlinge og Elever.

Det Arbejde, der udføres af Snedkere, Murere, Smede, Rørlæggere, Maskinarbejdere, Elektrikere, Glarmestre, Malere, Tømrere, Blikkenslagere, Kobberslagere, Tagdækkere, Stenhuggere, Pudsere, Brolæggere, Kakkelovnsmagere, Ovnsfejere, Vandledningsarbejdere, Gasledningsarbejdere, Kloakarbejdere, Kjørere, Arbejdsmænd, Haandlangere, Bude, Lærlinge og Elever.

Tilgangen af de forskellige Arter af Patienter - særskilt for
forskjellige Tider af Aaret - er saaledes
en ganske Tilfældighed, som den kommer an
Patienter, uden Hensyn til Sygdommens Karakter,
forskjellige gunstige Perioder kan man ikke
afvise alle de Patienter, som, uden at lide af Sindssygdom
i Forbindelse, for deres egen eller deres Omgivelsers Skyld
maa ønske at komme bort fra Hjemmet. Saadanne har det
jo mangen Gang, at det ikke er Sygdommens Karakter alene,
der afgiver, om en Pat. kan udskrives til Hjemmet eller skal
komme under videre Behandling. En anden Side
ved den nye Maade, at deres Helbredelsesprocent
er gunstig paavirket, selv om de indbragte Tilfælde
Sygdommens Udbrud, medens Patienten var ude af
Forsorg af Hjemmet, ikke gik den gunstige Udvikling
til gode som Tilfælde Sygdom.

Naar alligevel Pladsforholdene er saa ugunstige,
at det er nødvendigt at begrænse alle Pladser betydelig - som det
er Tilfældet paa Aarhusoranstaltens Kvindeside -, saa
skyldes dette paa Grund af Belægning med 78 (d. 15/10) Pl. mere end
den er beregnet, indrettet til at huse, - som det blev gjort
Tilfælde ved Aarhus anstaltens aabning 1885 - saa kan det
neppe bestrides, at man kommer i den Nødvendighed at modtage
til forholdsvis afsides Patienter, idet mange Plads skaber,
og at man kun kan forbedre Pladsforholdene ved at afvise
for længere Tid utilregnelige Patienter, som ikke ligger til at kunne ophæves
paa en Anstalt.

~~Det er derfor paa~~ I Medfør heraf paa Kvindesiden allerede
søndes i det sidste Aar det Antal Patienter som Anstalten
ønsker en Overbelægning af 30 Kvinder beregnet paa at maatte
Forholdet paa Mandssiden vil komme til at udvikle paa samme
viden kan Aarhus anstalten i længere Tid huse c.
20 Mandlige udover, regnet man af, til hvad optages maatte
ligge Pladsforholdene paa de andre Anstalters Mandsafdelinger.
Alligevel
er det meget Spørgsmaal, om Pladsforholdene paa længere

ordlen a grundtyn. De 20 tidligere Pladser findes vanskelig alle paa de forskjellige og adskjellige Patienter afdelinger, undtagen de overfyldte paa de Afdelinger, der er beregnede for Forbrydere og voldsomme Patienter og for Pat. der af andre Grunde trænger til nøiere Tilsyn og Bevogtning.

Grunden til dette Misforhold er gentagne Gange fremhævet i Aarsberetningerne — det er den Omstændighed at Tilgangen overstiger Afgangen. Dette Forhold kan kun forandres ved Opførelse af nye Patienthuse, som kunne rumme Tilgangen og Bevogtningen, og som maa kunne afhjælpe Overbelægningen i Efteraaret 1907 var der f. Eks. saaledes mindst 6 Patienter til Observation — dvs. 5 Mænd.

Alle disse Forhold gør, at den egentlige Aarsag til Afdelingernes daarlige Pladsforhold er Mangelen paa Afdelinger for passende Patienter, at der mangler Pladser.

~~Direktionen for Sindssygevæsenet ved Torben d. Febr. 1908~~

D. 12 Febr. 1908.

Efter Aftale kom jeg forbandt til min Ministerielle Kollega i Regjeringen om Forslaget til en ny Lov for Statsbaner m.m. De kunne dog ikke blive enige med Forslaget at indrette de 2 kun smalle Ille. af Trafiken af Hensyn, der vil medføre, at man vil, at det kræves at benytte til Ministeriet. Jeg mente dernæst den Concept til Statsbaneradministrationen Forandring for 1907, som jeg for nylig havde sendt Ministeriet, og bad den ville foretage de Forandringer i den, som de ønskede. Jeg forklarede, at de andre Statsbaneadministrationer Direktører jævnlig kom til Kjøbenhavn for at drøfte med min Departementschef (Embedet blev Aftalen gaaet d. 27 Jan.) Fra Overdirektør Sandberg i Stockholm i Forbindelse til en Forslag til en Forbindelse mellem Jernbanerne i Sverige og Norge. — Bygning af Pladsmangel, idet man ikke kan, jeg mente Regjeringen ved en saadan Forandring, Overgang af en Del Trafik til Statsbaneadministrationen Overkommando at bringe. Jeg forklarede, at de andre Statsbaneadministrationers Direktører jævnlig kom til Kjøbenhavn for at drøfte med min Departementschef Gjensidige Spørgsmaal, og at det saa ønskelig, at Statsbaneadministrationen Direktører kom til Stockholm, saafremt den maatte ønske det, at rette en Henvendelse til den svenske Regjering i saa Fald til den anden Direktion til Undersøgelse.

Adelsparre
Ørnsköld
Victorin

Fra Overlægen d. 11te Marts 1908

Efter Aftale med Bestyrelsen for Statsanstalten
for Aandssvage i Sindssygeasylet
Lyst en lille Undersøgelse: det vedrører
Statsanstalten gaaende Ophold.
Jeg havde, at Forholdene dernede
burde undersøges.
I saa Fald ansaa jeg det for at være
min Pligt straks med Dem at drøfte
dette samt eventuelle Undersøgelser
desangaaende.
Ærbødigst
A A A.

Det har altid forekommet mig, at Tilvejebringelsen af Statsanstaldene, som bedst kunde afhjælpe Savnet af Pladser for farlige "voldsomme og ødelæggende" Patienter, jeg har derfor ikke kunnet undlade at lette mit Hjerte i Anledning af en Foranstaltning, der forekommer mig at gaa i den modsatte Retning – og som ganske sikkert ikke kan betragtes som et effektivt Led i at afhjælpe Pladsmangelen.

Ærbødigst.

F. Hallager

062-036

Fra Direktionen for
Sindssygeanstalten i Viborg
den 6' Februar 1908.

I Anledning af at man har modta-
get Lægeoplysninger og Attester for nedennævnte sinds-
syge Kvinder, nemlig:

Marie Pedersen,
Mette Marie Nielsen f. Jensen og
Maria Kristine Kristensen,

som ønskes overflyttede hertil fra Sindssygeanstalten
ved Aarhus, bevilges der herved de nævnte Patienter
Optagelse i Anstalten.

Fra hvervende Anstalt er der intet til Hinder
for, at Overflytningen finder Sted Lørdag d. 8' ds.

P. D. V.:

Gein

Fra Overlægen, den 8 Febr. 1908.

af Overtøsygesdame Fr. Rohl

Under Lægernes Overbevisning leveres til Sindssygeanstalten
de nævnte:

. . . .
- - - -
- - - -

for hvem der medfølger Tøjfortegnelser in duplo.

Der ere Eksemplar af Tøjfortegnelserne bedes forsynet
med Underskrift og tilbageleveret Overtøsygesdamen.

Til
Direktionen for Sindssygeanstalten ved Aarhus.

d. 4/1 1908.

Fra Overlægen, den 5 Februar 1908.

Ved Overlægen af Forsørgelsesanstalterne
og Sygehuset til Overbringelse for de Vedkommende
Direktøren:

Marie Pedersen,
Ellebe Marie Nielsen, J. Jensen og
Maria Kristine Christensen

underretter jeg mine Herrer Direktørers Afgørelse, om Patienterne Kan modtages i Sygehuset.

I Erkendelse af Nødvendigheden af Renselse til, at det vil være Hensigtsmæssigt Overførelsen passende kan finde Sted Lørdag d. 8. dennes, underretter jeg mine Herrer Direktører herom, og det maatte være Overførelsen bekjendt at modtage den nævnte Dag.

Jdl/4/1908. Direktøren for Forsørgelsesanstalten
Viborg.